

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.
INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XX

BELGRADE
1989

BALCANICA XX, Beograd 1989, 9—453.

зи очувања њихове етничке специфичности, језика и обичаја. У таквим друштвено-историјским оквирима јављају се и по много чему вредна преводилачка остварења. У прва два рада, аутор анализира неколико превода Молијера код Аромунa *Три преводи од Молиер на аромански*, стр. 103—112; *Молиер кај Ароманците*, стр. 113—131). Указујући на специфичне услове у којима се прихватају Молијерова остварења, као и на путеве њихових преводних и адаптација, аутор у ствари први даје њихову детаљнију анализу откривајући њихове књижевне, језичке и сценске карактеристике.

Аутор показује сличан предмет интересовања и у следећем прилогу под насловом *Аромански превод на една окситанска песна „Ескривета“* (стр. 133—144). Рад износи резултате истраживања о историјским чињеницама и околностима које су довеле до преводних ове песме на аромунски, што је забележено као „интересна средба на два романски идиома“ (стр. 133).

У поглављу под насловом *Фолклор* налазе се два прилога. Први је обимнији рад *Аромански гатанки* (стр. 149—230), збирка загонетака коју је приредио Б. Настев користећи различита старија издања (Г. Точиаску, Т. Папахаци), али укључујући и мањи број загонетака које је сам сакупио. Рад има близу триста загонетака датих паралелно на аромунском и македонском језику, уз брижљиво дату научну апаратуру. Загонетке су сврстане у две основне тематске групе (*Природна*

средина, Човек) и већи број подгрупа.

У другом раду, *Македонско-аромански фолклорни паралелизми* (стр. 232—238), аутор трага за сличностима и разликама у причама балканских народа истичући потребу да се подробније компаративно проучи ова књижевна врста на Балкану, па и изван њега. „Компаративните студије — истиче аутор — треба да ги опфатат не само мотивскиот аспект, туку своето внимание треба да го насочат и кон сижетните содржини, односно кон самата фактура како од композициона така и од стилско-јазична гледна точка“ (стр. 231). Као резултат ове кратке анализе, аутор истиче чврсту интегрисаност те књижевне форме у македонском и аромунском језику.

*

Зборник радова *Аромански студије* је на репрезентативан начин сумирао део научних интересовања Божидара Настева, истрајног научника и великог заљубљеника у духовне вредноте народа. Овај вредни издавачки подухват је још једином указао на спектар балканолошких интересовања Б. Настева, потврђујући му уједно значајно место у овој научној дисциплини. Потекао из маалог балканског народа који је у балканској космополитској оазис, не случајно названој PAX BALCANICA, трајно уткан у духовне миље овог простора, Б. Настев је остао оличење широким људских и научних вредности.

Првослав Радић

ЈАКОВ ГРИМ И ВУК КАРАЏИЋ

Zeugnise einer Gelehrtenfreundschaft, Jakob Grim i Vuk Karadžić, Svedočanstvo o prijateljstvu dvojice naučnika, Herausgegeben von Wolfgang Eschker — Kassel, Erich Röth-Verlag, 1988.

Када прође година у којој прослављамо јубилеј (годишњицу рођења или смрти) неког од вели-

кана наше књижевне и културне баштине, као што је то био случај са Вуком Караџићем, онда

може само да нас обрадује штампање овакве једне књижице, сведочанства о пријатељству двојице научника, која указује на стално интересовање немачке научне и читалачке публике за усменом и писаном речју насталом на овим нашим увек немирним просторима јужне Европе.

Немачки славист Волфганг Ешкер, познат по многобројним преводима са српскохрватског језика, приредио је књигу као свој прилог „о скромном двојезичном документовању једног великог пријатељства међу научницима, о сведочанствима једног плодног давања и узимања међу пријатељима и истраживачима“. Из обиља материјала који је имао пред собом, а који одлично познаје, Волфганг Ешкер је могао да изабере тек један мањи део. Почетак чини, наравно, превод песме „Диоба Јакшића“ Јакоба Грима, а следе шест лирских песама које је Јакоб Грим тако високо оценио. У књигу су затим унете и две бајке немачког научника, једно његово писмо упућено Вуку,

посвета српског научника „Славноме нијемцу Јакову Гриму“, речи Јакоба Грима забележене у споменару Мине Караџић, повеља о додељивању ордена Вуку од краља Фридриха Вилхелма IV, као и писмо грофа Арнима упућено том приликом Вуку. На крају је додато и неколико српских пословица, такође двојезично.

Издавач је укусно опремио књигу са сликама Јакоба Грима, Вука Караџића, Мине, Гетингена и Београда, као и цртежима које је посебно за њу израдио београдски сликар Дарко Ранковић.

Мала по обиму, али значајна по садржини и смислу издавања, књига Волфганга Ешкера је сведочанство о пријатељству између двојице научника, али и много више од тога. Она нам показује како континуирано, без обзира на годишњице и јубилеје, треба упознавати читалачку публику са људима који су уложили толико труда на тражење путева који нас спајају.

Борђе С. Костић

СТУДИЈЕ О СТЕРИЈИ

(Мирон Флашар, *Студије о Стерији*, СКЗ, Београд 1988, Коло LXXXI, књ. 537, XII+534)

Већ је готово столетна традиција како Српска књижевна заједница у редовном колу објављује преводне књижевних и историографских дела из антике или коју монографију о хеленском и римском наслеђу у нашој књижевности и култури. Управо такве су и две најновије публикације: *Повести из античке књижевности* (Коло LXXIX, књ. 521, 1986) и *Студије о Стерији*, прва заслугом — изабрао и приредио, предговор и објашњења написао и преводне редигао — а друга непосредним ауторством М. Флашара, нашег данас водећег класичног филолога и врсног познаваоца не само хеленске и римске, него

и западноевропске и српске књижевности и културе.

Бавећи се превасходно испитивањем рецепције античке књижевности у делима српских писаца, М. Флашар се дуже задржао на античком наслеђу у Његошевим песмама. У новије време, током више од једне деценије, он враћа у разубену и сложену античку мисао уграбену у књижевно стваралаштво Ј. Ст. Поповића. Пре ових књижевно-историјских студија, аутор је објавио више обимнијих тематских целина о Стерији романописцу: *Реторски, пародистички и сатирични елементи у романима Ј. Ст. Поповића* (1974), *О Стеријиним*